

tilfredsstillende Byggelovens Fordringer til Beboelsesrum; der er et elendigt Vaskeri, hvor Tøjet vaskes i Haanden — ja, det kan slet ikke nytte at begynde at opregne Manglerne; men een Ting kan ikke stærkt nok fremhæves, og det er Brandfaren. Der er ikke tilstrækkelig Branddøre, og da Trætrapperne ikke ligger helt ude ved Enderne af Bygningen, er der Stuer, hvorfra der ingen Udgang er undtagen gennem Vinduerne, hvis Trappen brænder, idet man maa over denne for at komme til Branddøren.

Om Manglerne ved Sygehuset er der naturligvis mange Gange skrevet, og ganske særlig er der til Hærens Lægekorps givet sammenhængende Fremstillinger deraf med Forslag om nyt Sygehus af Sygehusets tidligere Chef, afdøde Stabslæge *Axel Paulsen*, 1898 og af mig som Sygehusets nuværende Chef i August 1912.

Stabslæge *Paulsen's* Indstilling gav Anledning til, at der blev bygget et for Hær og Flaade fælles Epidemihospital, som i alle Henseender er fortrinligt, og samtidig blev man enig om, at den Grund paa Nørre Fælled, der støder op til Epidemihospitalet, skulde forbeholdes et nyt Garnisonssygehus.

Naar man begynder at arbejde med Tanken om et nyt Garnisonshospital, standser man først ved Spørgsmaal om, hvor mange Patienter det maa give Plads til, og man kommer snart paa det rene med, at det vil være ganske urimeligt at bygge et Hospital, der i faste Bygninger kan rumme det største Antal Patienter, som man kan vente at faa indlagt. Belægningen er nemlig overordentlig varierende, ved Jule-tid meget lille, efter de store Rekrutindkaldelser og under Kantonnementsøvelserne om Efteraaret meget stor. Selvfølgelig maa de Forhold, der bydes de syge Soldater, være lige saa gode som dem, der bydes civile Mennesker, tilmed da Soldaterne ikke kan vælge, paa hvilket Hospital de vil indlægges, men ligefrem tvangsindlægges; men paa den anden Side indlægges mange med f. Eks ubetydelige Benlidelser, som ikke vil kunne tage Skade af at behandles i Telte. Under disse Forhold bør efter min Mening et Garnisonssygehus i faste Bygninger kunne rumme det Antal Patienter, som man kan vente at faa ind om Vinteren, og man maa saa om Sommeren og undtagelsesvis om Vinteren supplere Pladserne med Telte eller Træbarakker. Efter Opgørelser fra de sidste Aar maa man derfor have Plads i faste Bygninger til ca. 260 Patienter, bortset fra Epidemifdelingen og Officerlasarettet. Naar der er rigeligt Rumfang pr. Seng, vil man for enkelte Dage kunne opstille Ekstrasenge, og dette er af væsentlig Betydning, idet Erfaringen viser, at det næsten altid kun er i Løbet af faa Dage, at der finder Overbelægning Sted.

Da Epidemihospitalet blev bygget, havde man i en lang Aarrække haft store Epidemier, navnlig af Skarlagensfeber og Difteri, og man indrettede derfor Hospitalet til 150 Patienter i faste Bygninger i nøje Overensstemmelse med de Erfaringer, man havde; men omtrent samtidig med at Hospitalet toges i Brug, aftog Epidemierne, saaledes at Belægningen paa Hospitalet altid har været meget ringe. Dels for at bøde herpaa, dels for at lette Hospitalet i Rigensgade har man i de senere Aar henvist Patienter med Angina, Tuberkulose og Influenza til Epidemihospitalet, men trods dette er Belægningen dog saa ringe, at Driften af Hospitalet bliver for dyr, i det sidste Aar over 1 Kr. dyrere pr. Sygedag end paa det gamle Hospital. Disse Forhold vil formentlig blive endnu værre i Fremtiden, thi selv om der naturligvis til Tider vil opstaa Epidemier, saa vil det rimeligvis ske sjældnere end nu, fordi Soldaterne ligger i Lejre langt fra Byen paa Steder, hvor der sjældent er Epidemier, og Soldaterepidemier oftest er afhængige af Epidemier i den omgivende civile Befolkning, der ved Lejrene lever langt mere spredt end i den store By. Hertil kommer yderligere, at to Artilleriafdelinger er flyttede fra København til andre Garnisonsbyer, saaledes at Garnisonen herved er formindsket noget.

Under disse Forhold opstod uvilkaarlig Tanken om at ændre Bestemmelsen om at benytte Epidemihospitalet som saadant og delvis at anvende det til Garnisonssygehus, og et Par af Sygehusets Overlæger tænkte sig endog Muligheden af helt at opgive Epidemihospitalet som saadant og derimod bygge et mindre for epidemiske Sygdomme. Tanken om at bygge en Etage til paa Epidemihospitalets Bygninger kom ogsaa frem, men den kan ikke lade sig realisere, idet Murene ikke er tykke nok til at tilfredsstillende Byggelovens Fordringer til fleretages Bygninger.

Ved nærmere Undersøgelse af disse Tanker er jeg kommet til det Resultat, at den bedste og navnlig den mest økonomiske Løsning er at lade hele Epidemihospitalet indgaa som en Del af et nyt Garnisonssygehus og bygge en helt ny betydelig mindre Epidemifdeling. Jeg skal i det følgende kort skitsere min Plan.